

Národné

hospodárstvo

Bankovníctvo

Poist'ovníctvo

Financie

Podniková

ekonomika

Marketing

Manažment

Investície

a iné

Ekonomické spektrum

Odborný on-line časopis
o ekonómii a ekonomike

Ročník IV

Číslo **1/2009**

Ekonomické spektrum

Odborný on-line časopis o ekonómii a ekonomike

Ročník IV, č. 1/2009
ISSN 1336-9105

Vydáva združenie:

CAESaR – Centrum vzdelávania, vedy
a výskumu

Adresa:

Ožvoldíková 4
841 02 Bratislava 4
IČO: 30 85 87 04
DIČ: 20 221 35 907

kontakt:

www.caesar.sk

Šéfredaktor:

Ing. Jarmila Buchová, PhD.

Redakčná rada:

Ing. Drahomír Oujezdský, PhD.,
JUDr. Zuzana Paľová,
doc. Ing. Erika Pastoráková, PhD.,
Ing. Stanislava Veselovská,
Ing. Jarmila Vidová, PhD.
Ing. Roman Buch

Dátum vydania:

marec 2009

Periodicita vydávania:

štyrikrát ročne

Miesto vydania: Bratislava

Miesto umiestnenia na webe:

<http://www.spektrum.caesar.sk>

Zameranie časopisu:

Ekonomické spektrum

Odborný on-line časopis so zameraním na nové trendy,
problémy, teoretické a praktické otázky ekonómie a
ekonomiky.

Cieľom časopisu je vytvoriť priestor:

- na prezentovanie praktických záverov a výsledkov výskumu z jednotlivých oblastí ekonomiky,
- pre publikovanie recenzií a ohlasov na odborné publikácie, skriptá a učebné texty,
- na výmenu skúseností medzi odborníkmi, vedeckými a pedagogickými pracovníkmi, doktorandmi a študentmi.

Konkretizácia zamerania:

- národné hospodárstvo,
- podniková ekonomika,
- bankovníctvo,
- poisťovníctvo,
- marketing,
- manažment a pod.

Informácie pre autorov príspevkov sa nachádzajú na web
stránke časopisu:

<http://www.spektrum.caesar.sk>

Obsah:

Hudáková, I.: Princípy a metódy tvorby študijných programov vybranej zahraničnej univerzity.....4

Dávame do pozornosti zaujímavé web stránky:
www.deutsch-lernen.com 12

Vidová, J.: Bytová výstavba v Českej republike a spôsoby jej financovania 14

Zaujímavá kniha:
Jiri Scherer: Kreativitätstechniken.....25

Buchová, J., Pastoráková, E.: Aktuálne otázky výučby poisťovníctva na obchodných akadémiách na Slovensku – výstupy projektu ESF28

Content:

Hudáková, I.: Principles and methods of creating study programs at a selected foreign university 4

Interesting web links:
www.deutsch-lernen.com 12

Vidová, J.: House konstruktion..... 14

Intresting book:
Jiri Scherer: Kreativitätstechniken. 25

Buchoová, J., Pastoráková, E.: Current questions about teaching of insurance 28

PRINCÍPY A METÓDY TVORBY ŠTUDIJNÝCH PROGRAMOV VYBRANEJ ZAHRANIČNEJ UNIVERZITY

PRINCIPLES AND METHODS OF CREATING STUDY PROGRAMS AT A SELECTED FOREIGN UNIVERSITY

Ing. Ivana Hudáková, PhD.

Abstrakt

Vytváranie spoločného európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA – European Higher Education Area) sa začalo Bolonskou deklaráciou v roku 1999 a má sa ukončiť v roku 2010. Primárnym cieľom je vytvoriť podmienky na konvergenciu národných systémov vysokoškolského vzdelávania členských štátov Európskej únie. Centrálnu úlohu v bolonskom procese zohráva zabezpečenie transparentnosti vzdelávacieho procesu na európskej úrovni pri maximálnom zachovaní rôznorodosti národných systémov vzdelávania a kultúrnych tradícií jednotlivých členských štátov. Nejde o direktívne zjednotenie, ale o vytvorenie základných predpokladov konvergentného vývoja.

Pri zavádzaní dvojstupňového a následne trojstupňového vzdelávania bolo potrebné, alebo sa prinajmenšom naskytla príležitosť, pretransformovať existujúce študijné programy tak, aby zodpovedali v prvom rade požiadavkám rozvoja príslušného regiónu, v ktorom vysokoškolská inštitúcia pôsobí, ale aj všeobecným trendom rozvoja vzdelávania v európskom i svetovom meradle (bolonský proces).¹

Cieľom príspevku je analyzovať štruktúru študijných programov zahraničnej univerzity (Wirtschaftsuniversität in Wien) v ekonomických odboroch.

Abstract

Creating the European Higher Education Area (EHEA) started with the Bologna Declaration of 1999 and it is to be accomplished in year 2010. A primary objective is believed to be creation appropriate conditions for national higher education systems convergence in EU member states. A crucial role in the Bologna process is assigned to securing transparency of the process of education at European level while maintaining a variety of national educational systems and the cultural traditions of individual member states. It is not to be understood as a kind of directive integration, but more of forming basic preconditions for convergent development.

At the introduction of a two-level, followed by a three-level education system, there was a need, or at least an opportunity, to transform the existing study programs in a way that they would meet the needs of development of the particular region where the particular educational institution resides as well as to follow general educational trends in Europe and worldwide (The Bologna Process).

The aim of this paper is to analyze the structure of study programs of a foreign university (Wirtschaftsuniversität in Wien) in economic specializations.

Kľúčové slová: Študijné programy. Akreditácia študijného programu. Kvalita študijného programu. Princípy a metódy študijných programov.

¹ Janíček, F. – Jasenek, J. – Vajda, J.: *Európsky priestor vzdelávania: Nové prístupy k návrhu študijných programov. Academia 3/2007, roč. VIII., s. 25 – 33*

Key words: Study programs. Study program accreditation. Quality of study program. Principles and methods of study programs.

VLASTNÁ PRÁCA

1. Vymedzenie pojmov študijný program a akreditácia študijného programu na Slovensku

Podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo školstva Slovenskej republiky spravuje sústavu študijných odborov Slovenskej republiky. Sústava študijných odborov Slovenskej republiky vydaná rozhodnutím MŠ SR č. 2090/2002-sekr. zo 16. decembra 2002 v znení neskorších rozhodnutí MŠ SR obsahuje študijné odbory, v ktorých môžu vysoké školy v Slovenskej republike poskytovať vysokoškolské vzdelávanie. Návrh na zaradenie nového študijného odboru do sústavy študijných odborov alebo návrh na inú zmenu sústavy študijných odborov sa podáva na ministerstvo. Ministerstvo môže do sústavy študijných odborov zaradiť nový študijný odbor alebo urobiť inú zmenu sústavy študijných odborov iba po vyjadrení Akreditačnej komisie.

Študijný program je súbor študijných predmetov a súbor pravidiel na ich absolvovanie zostavený tak, že úspešné absolvovanie týchto predmetov umožňuje získať vysokoškolské vzdelanie.

Študijný program sa člení na jednotlivé študijné predmety. Podľa záväznosti ich absolvovania sa delia na povinné, povinne voliteľné a výberové. Podľa nadväznosti môžu byť študijné predmety podmienené absolvovaním iných študijných predmetov, alebo bez toho, že by na seba nadväzovali.

Akreditácia študijného programu je proces, v rámci ktorého Akreditačná komisia, poradný orgán vlády SR, posúdi spôsobilosť vysokej školy uskutočňovať príslušný študijný program v študijnom odbore. Akreditačná komisia svoje vyjadrenie oznámi ministrovi školstva SR, ktorý následne rozhodne o priznaní práva udeľovať absolventom tohto študijného programu zodpovedajúci akademický titul. Takýto program sa v zákone o vysokých školách nazýva akreditovaný študijný program. Od akademického roka 2005/2006 môžu vysoké školy prijímať študentov len na akreditované študijné programy.

2. Rozvoj a implementácia nového akreditovaného programu na Wirtschaftsuniversität in Wien (ďalej WU)

Pred viac ako 10 rokmi obsah akreditovaného predmetu (ďalej AP) bol viac alebo menej definovaný zákonom pre každú disciplínu. Univerzity neboli slobodné v rozvoji nových AP alebo rozvíjaní nových predmetov. Dôsledkom toho všetky univerzity v Rakúsku mali porovnateľné AP v rovnakých disciplínach. Študenti tak mohli vymeniť jednu univerzitu za druhú. V roku 1997 sa zmenilo to, že univerzity získali väčšiu slobodu v rozvoji ich vlastných programov. Predmetom WU bolo, že zaviedla 2 hlavné zmeny, ktoré boli spôsobené verejnou politikou Rakúska: stať sa autonómnou a implementujúcou Bolonský proces.

S vysokoškolským zákonom z roku 2002 bola WU udelená plná inštitucionálna autonómia (sloboda manažérskych štruktúr, tvorba študijných programov, prijímanie ľudí a alokácia zdrojov). Pri tvorbe študijných programov jediným legislatívnym rámcom je vysokoškolský zákon z roku 2002. V rámci neho sú univerzity slobodné pri tvorbe nových AP. WU rozšírila svoje portfólio zavedením študijného programu obchodné právo. Hoci WU je ekonomickou univerzitou, bolo možné zaviesť právny program. Študenti získavajú akademický titul z práva.

3. Študijné programy na WU in Wien

WU čelí dvom hlavným reformám za posledných 6 rokov a to zákonným zmenám a potrebe medzinárodnej reorganizácií štúdií. Po Boloni WU začala 5 – štvorročných inžinierskych štúdií, 1 bakalársky (master) program a 1 doktorský program v sociálnych a ekonomických vedách. V súvislosti s Bolonským procesom WU v súčasnosti uvádza trojstupňový systém vzdelávania:

1. bakalársky,
2. inžiniersky,
3. doktorandský.

Niekoľko nových akademických programov sa zaviedlo za posledné 2 roky. 2 bakalárske programy v sociálnych a ekonomických vedách a v obchodnom práve začali v roku 2006, čo znamená, že len noví študenti, ktorí začali štúdium v októbri 2006 mohli ísť len do bakalárskych programov.

10 inžinierskych štúdií začalo v roku 2007, 2008, 2009. Inžinierske programy budú do roku 2012 kompletne nahradené novou štruktúrou bakalárskych a inžinierskych štúdií. Prvý PhD program v oblasti financií sa zaviedol v októbri 2005. Vynovený 3 – ročný doktorský program v sociálnych a ekonomických vedách začal v októbri 2007. Plánuje sa viac PhD programov.

4. Všeobecná štruktúra WU in Wien

Tak ako je definované vo vysokoškolskom zákone z roku 2002 WU sa skladá z 3 hlavných orgánov:

A. Rektorát – je hlavným výkonným orgánom, ktorý vedie inštitúciu. Skladá sa z 5 členov (rektor + 4 prorektori), ktorí sú zodpovední za strategické plánovanie, organizáciu, finančný manažment a alokáciu zdrojov, zavádzanie nových akademických programov, administratívu výuky a výskum.

B. Senát – je hlavnou inštitúciou podieľajúcou sa na vládnutí univerzity. Jeho zodpovednosti zahŕňajú medzi iným aj rozvoj AP. V senáte sú zastúpené 4 skupiny: profesori, asociovaní a asistentskí profesori, študenti a administratívni úradníci. Množstvo komisií je schválených senátom. Jednou z týchto komisií je komisia pre akademické programy, ktorá má rozhodujúcu moc. Program schválený komisiou pre akademické programy býva schválený senátom.

C. Univerzitná rada – je nadriadenou radou s 5 členmi, ktorí sa čiastočne podieľajú na rozvoji a implementácii nových programov. Pripomienkuje akreditované a študijné programy.

5. Rozvoj nových AP na WU in Wien

Ide o proces zavádzania nových AP podľa európskych štandardov a výmenu systému zo 4 – ročného inžinierskeho štúdia na 3 – ročné bakalárske a 2 – ročné inžinierske, ktoré bolo podporené všetkými orgánmi univerzity

Riadiaca (správna) komisia skladajúca sa z členov senátu a rektorátu pripravuje strategické rozhodnutia ako je počet programov, ich profil, požiadavky. Súčasnú portfólio univerzity ponúka všeobecné bakalárske programy a špecializované inžinierske programy. 2 bakalárske programy (sociálne a ekonomické vedy a obchodné právo) prvé dva semestre ponúkajú všeobecné základné vedomosti a zručnosti pre ďalšie neskoršie špecializácie.

V ďalšej časti bakalárskeho štúdia sa študenti bakalárskeho programu sociálne a ekonomické vedy môžu rozhodnúť medzi 4 špecializáciami:

1. obchodná administratíva,
2. medzinárodná obchodná administratíva,
3. ekonómia a socioekonómia,
4. informačné systémy.

Študenti bakalárskeho programu (obchodného programu) v druhej časti štúdia absolvujú hlavne kurzy práva.

Na univerzite bude 10 inžinierskych programov – jedná sa o špecializované 2 – ročné programy: marketing, všeobecný manažment, financie a účtovníctvo, manažment dodávok (Supply chain management), obchodné vzdelávanie, obchodné právo atď.

Okrem všeobecných strategických rozhodnutí dotýkajúcich sa nových programov riadiaca (správna) komisia tiež rozhoduje o detailnejších otázkach ako je počet hodín pre každý program, hlavné predmety a špecializácie. Nápady pre špecializácie bakalárskych a inžinierskych štúdií môžu byť rozvinuté aj na katedrách. Rozhodujú o špecifických kurzoch, vyučovacích cieľoch, obsahoch a didaktických prístupoch. Tieto rozhodnutia sa vytvárajú spoločne. Úrad regulácie štúdií sa podieľa pri tvorbe „kostry“ (akreditácie) pre každý program.

Komisia akademických programov na záver rozhodne o „kostre“ (celkovom programe). Pred schvaľovaním nového programu rada rektora a univerzitná rada majú možnosť vyjadriť stanovisko. Vo všeobecnosti nové programy a modifikácie programov sú zaslané všetkým profesorom, asociovaným a asistentským profesorom a študentskej asociácií pred schvaľovaním. Senát následne program schvaľuje.

Tento dvojstupňový proces má 2 výhody:

- centrálne zadaná štruktúra programu zaisťuje koherenciu (prepojenosť) programov,
- dizajn programu na základe požiadaviek katedier zabezpečí flexibilitu a väzbu.

V procese všetci relevantní účastníci, vedenie, akademická obec, študenti a administratíva sa podieľajú na riešení schvaľovania programov. Tento proces je zdĺhavý, ale rozhodnutia sú robené na základe širokého konsenzu. Zaujímavým vývojom je zvýšenie dodatkov. Predtým univerzity dostávali väčšiu autonómiu pri rozhodovaní o dodatkoch programov, ktoré boli výnimočné. Teraz majú univerzity väčšiu slobodu pri rozhodovaní o ich vlastných programoch a množstvo dodatkov, ktoré sa v každom programe každoročne zvyšuje.

6. Implementácia akreditovaných programov na WU in Wien

Prorektor pre akademické programy a študentské záležitosti je zodpovedný za administratívu vyučovania. Administratívnymi jednotkami v rámci prorektora sú:

1. manažment študijných programov – skúšajúca komisia (kancelária), zápisné (zápisná kancelária),
2. evalvácia vzdelávania a manažment kvality,
3. úrad regulácie študijných programov (regulácia štúdií, potvrdenie),
4. RZB – centrum jazykov a multimédií.

Pre každý inžiniersky program a každý bakalársky program prorektor pre akademické programy a študentské záležitosti nominuje programového riaditeľa. Programoví riaditelia koordinujú rozličné prvky študijných programov. Očakáva sa od nich, že zabezpečia kvalitu.

Programoví riaditelia podávajú správy prorektorovi. Doteraz nemali oddelený rozpočet a priamu kontrolu nad zabezpečením kvality. Skúsenosti ukazujú, že postavenie a vplyv programových riaditeľov je stále dosť nízky.

Hlavné funkcie zostávajú v kompetencii prorektora. V súčasnosti rektorát na VU uvažuje o zmene tejto pozície a chce zaviesť zmeny v nasledujúcom období. Administratíva pracuje na zavedení prvého inžinierskeho štúdiá ako aj 3 – ročných doktorandských programov, ktoré začali v roku 2007.

Tabuľka 1 poukazuje na súčasnosť a budúcnosť študijných programov na WU v súlade s Bolonským procesom.

WU in Wien je riadiacou akadémiou Master programov, ktoré pre porovnanie uvádzam v tabuľke 2.

Všeobecný manažment	Všeobecný manažment	Všeobecný manažment	Profesionálne uplatnenie	Právo
Executive MBA (EMBA)	Post Graduate Management MBA (PGM MBA)	International MBA (IMBA)	Professional MBA <i>Špecializácie:</i> - účtovníctvo a daňovníctvo - bankovníctvo a poisťovníctvo - kontroľ a financie - podnikavosť a inovácie - ozdravovací manažment - projektový a procesný manažment - verejný audit - sociálny manažment	International Tax Law (LL.M.)
1/2 čas	1/2 čas	plný čas	1/2 čas	1/2 alebo plný čas
AJ	NJ	AJ	AJ/NJ	AJ
Pre skúsených, ktorí majú viac ako 5 rokov pracovných skúseností.	Pre skúsených, ktorí majú viac ako 5 rokov pracovných skúseností.	Pre mladších, ktorí nie sú tak zdatní a majú viac ako 2 roky pracovných skúseností.	Profesionáli, ktorí majú viac ako 2 roky pracovných skúseností	Absolvent práva alebo podnikateľskej administratívy.

Tab.2 Master programs WU in Wien

Semester	Budúcnosť študijných programov (Bolonský proces)		Súčasnosť študijných programov (v súlade s Bolonským procesom)	
18				<i>PhD. Programs</i> (8 semestrov) PhD Program – Financie (od 2005) ďalší PhD program je v príprave a plánovaní
17				
16				
15				
14				
13				
12	<i>Doktorský program</i> (4 semestre) Sociálne a ekonomické vedy od 2001, do 2015 (posledný ročník 2009)		<i>Doktorský program</i> Sociálne a ekonomické vedy (od 2001) Podnikateľské právo (od 2005), 3 – ročný doktorský program do 2009	
11			<i>Master Program</i> (4 semestre), od 2007 - Podnikateľské vzdelávanie - Podnikateľské právo - Ekonomia - Financie a účtovníctvo - Všeobecný manažment - Informačné systémy - Medzinárodné podnikanie - Medzinárodný manažment - Marketing - Podporný manažment	
10				
9				
8				
7				
6	od 2002, do 2010 – 2012		<i>Master Program</i> (3 semestre) od 2002, do – nie je stanovené	
5				
4				
3				
2				
1	Podnikateľská administratíva Podnikanie a ekonomika - Podnikanie a ekonomika - Manažérske vedy - Socioekonómia Podnikateľské vzdelávanie Ekonomika Medzinárodná podnikateľská administratíva		<i>Bachelor Program</i> (6 semestrov) Podnikanie, Sociálne a ekonomické vedy od 2006, 4 hlavné odborníci: - Podnikateľská administratíva - Medzinárodná podnikateľská administratíva - Informačné systémy - Ekonomika a Socioekonómia	<i>Bachelor Program</i> (6 semestrov) Podnikateľské právo - začiatok v roku 2006
1	Prípravná fáza (odhad)		Prípravná fáza (odhad)	

Tab.1 Budúcnosť a súčasnosť študijných programov na WU in Wien

6. Čo sa rozumie pod internacionalizáciou WU in Wien?

- internacionalizáciu tvoria a predstavujú členovia komunity z Európskej školy manažmentu, medzinárodných spoločností a spoluprácou medzinárodného manažmentu
- zastrešuje 196 partnerských univerzít
- Profesionálna infraštruktúra: medzinárodné študijné centrá, kurzy v anglickom jazyku, ubytovanie, akademické poradenstvo, priateľská spolupráca, jazykové výskumné centrá.
- Alternatívy výberu semestra a študijného programu: letná univerzita, viedenský jarný program, krátke programy, zámena fakulty, integrácia v medzinárodnej výskumnej komunite, medzinárodné aktivity študentov WU a alumni asociácií, WU ako podporné partnerské združenie v internacionalizácii, medzinárodne orientovaný študijný program, oddelenie pre cudzí jazyk v podnikateľskej komunikácii, interkulturálna kompetencia ako súčasť akreditácie.

Študijné programy tak ako na Slovensku, tak aj v zahraničí sa môžu a majú zdokonaľovať nielen na báze „spätnej“ väzby, ale aj „doprednej“ väzby tým, že berú do úvahy vývoj spoločnosti a vývoj v samostatnom študijnom odbore, resp. príslušnej vednej oblasti. Schéma 1 poukazuje na túto skutočnosť, ktorá je naznačená špirálovite.¹

Záverom je potrebné poznamenať, že vzdelávanie je procesom v zložitom a meniacom sa dynamickom prostredí, ktoré neustále reaguje na zmeny prostredia. Súčasný rozvoj vysokoškolského vzdelávania v európskom priestore je výrazne usmerňovaný a ovplyvnený bolonským procesom, ktorý je teraz približne na polceste svojej realizácie. Mnohé štatistické údaje informujú o tom, že tento proces je úspešný a životaschopný. Princípy a metódy tvorby študijných programov na Wirtschaftsuniversität in Wien sú príkladom pre mnohé ďalšie univerzity v Slovenskej republike pri tvorbe nových študijných programov, ktorými každá univerzita bezprostredne prispieva k rozvoju regiónu s cieľom zvyšovať jeho prestíž nielen doma, ale hlavne na medzinárodnom trhu.

Použitá literatúra:

1. Bologna with student eyes, 2007 edition, ESIB – The National Unions of Students in Europe, London, UK, May 2007
2. Janíček, F. – Jasenek, J. – Vajda, J.: Európsky priestor vzdelávania: Nové prístupy k návrhu študijných programov. In: Academia 3/2007, roč. VIII., s. 25 – 33
3. Majtán, Š.: Výučba podnikovej ekonomiky a jej perspektívy. Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave, roč. 34, č.2/2005, s. 199 - 206
4. Sústava študijných odborov vysokoškolského vzdelávania SR vydaná rozhodnutím Ministerstva školstva SR č. 2090/2002-sekr. Zo dňa 16. decembra 2002
5. Schválený obsah študijných odborov Ministerstva školstva SR. Dokument nadväzujúci na „Sústavu študijných odborov ...“ zo dňa 16. decembra 2002.

¹ Janíček, F. – Jasenek, J. – Vajda, J.: Európsky priestor vzdelávania: Nové prístupy k návrhu študijných programov. Academia 3/2007, roč. VIII., s. 25 – 33

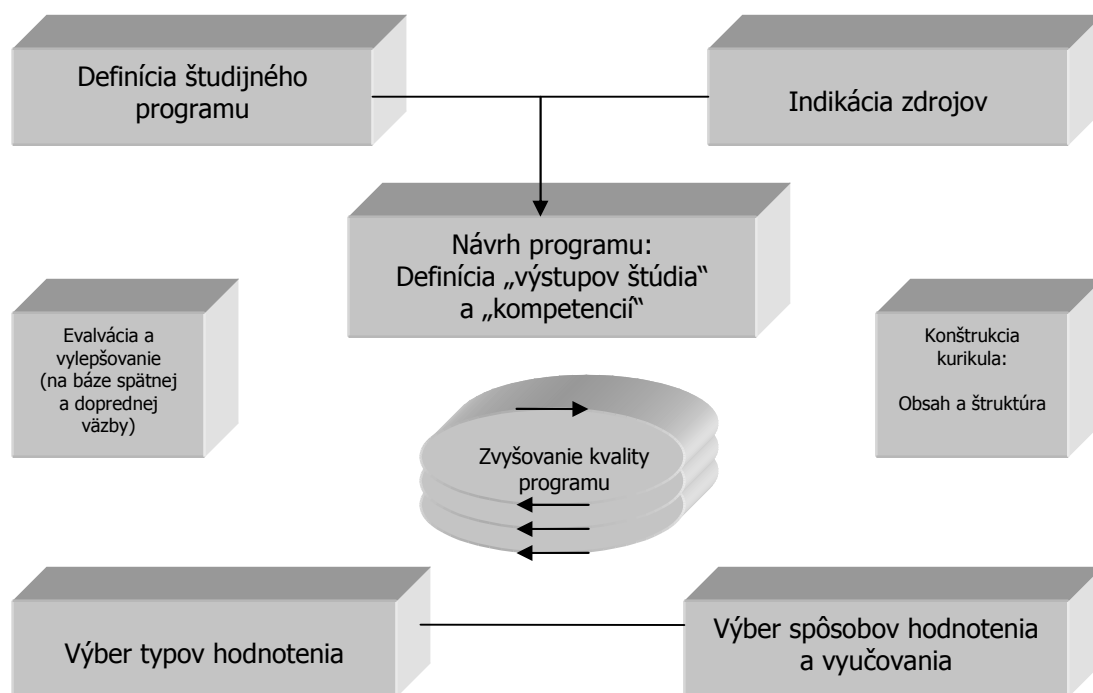

Schéma 1 Blokový diagram vývoja kvality študijného programu

Princípy a metódy tvorby študijných programov vybranej zahraničnej univerzity

6. Trends IV: European Universities Implementing Bologna, EUA Report – 2005, written by Ch. Reichert and Ch. Tauch and published by EUA, 86 pp.
7. <http://www.wu-wien.ac.at/>

Informácie o autorovi:

Ing. Ivana Hudáková, PhD.
Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta podnikového manažmentu
Katedra manažmentu
Dolnozemska cesta 1
852 35 Bratislava
odborný asistent

tel.: 02/6729 5613
e-mail: hudakova@euba.sk

Ing. Ivana Hudáková, PhD. pôsobí ako odborný asistent na Katedre manažmentu Fakulty podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave.

DÁVAME DO POZORNOSTI ZAUJÍMAVÉ WEB STRÁNKY

www.deutsch-lernen.com

Dávame do
pozornosti
zaujímavé
web stránky

Máte záujem učiť sa po nemecky? Chcete si zopakovať alebo zlepšiť svoju nemčinu? Tak potom bude táto webstránka pre Vás zaujímavá. Obsahuje okrem iného aj lekcie nemčiny zadarmo. Prostredníctvom týchto interaktívnych kurzov si môžete ideálne prispôbovať rýchlosť učenia svojim potrebám. Učíte sa kedy vám to časovo vyhovuje a ako dlho potrebujete. Gramatika je veľmi dobre tabuľkovo spracovaná a doplnená cvičeniami, pričom si viete správnosť odpovedí hneď aj odkontrolovať. Na získanie prístupu ku kurzom sa potrebujete bezplatne zaregistrovať. Máte možnosť zvoliť si čítanie stránky v nemeckom alebo v anglickom jazyku.

Štruktúra web stránky:

- prečo sa učiť po nemecky
- on-line kurz nemčiny pre začiatočníkov – 10 lekcí
- on-line kurz nemčiny pre pokročilých – 24 lekcí
- Otestujte si svoju nemčinu – 2 testy
- Tipy na zefektívnenie učenia
- Citáty
- Vtipy
- Kontakty na dopisovanie
- Postup pri uchádzaní sa o zamestnanie – ako sa správne odprezentovať
- Iné jazyky
- Partnerské linky
- Cestovanie

Prečo sa učiť po nemecky

V tejto časti sa nachádzajú zaujímavé informácie o nemeckom jazyku, jeho variantoch a dialektoch. Je tu zoznam certifikátov z nemeckého jazyka a ich zadelenie podľa európskych pravidiel do úrovní A, B, C.

On-line kurz nemčiny pre začiatočníkov

V tejto časti je zaradených 10 lekcí, v ktorých je základná gramatika prehľadne spracovaná do tabuliek. Každá lekcja je doplnená interaktívnymi cvičeniami v troch úrovniach (ľahké, stredné a ťažké). Každá lekcja obsahuje taktiež 10 príkladov – v ktorých sú, primeranou slovnou zásobou, opísané známe pamiatky Viedne. Okrem učenia sa gramatiky budete vtiahnutí aj do jedného z najkrajších miest Európy. Ku každému cvičeniu sa tu nachádza aj slovník.

On-line kurz nemčiny pre pokročilých

V tejto časti je prehľadne spracovaná gramatika do 24 lekcí. Každá lekcja je opäť doplnená interaktívnymi cvičeniami v troch úrovniach obtiažnosti (ľahké, stredné a ťažké). V závere tejto časti je súhrn nových pravidiel nemeckého pravopisu – Rechtschreibung.

Otestujte svoju nemčinu

V tejto časti sú umiestnené dva testy určené na otestovanie nemčiny. Je tu kratší a dlhší test. Kratší obsahuje 30 otázok a jeho vypracovanie trvá, podľa informácií na web stránke, približne 8 minút. Dlhší test je rozdelený na viaceré úrovne, pričom v každej úrovni je 10 otázok. Podmienkou na postúpenie do vyššej úrovne je 80% úspešnosť.

Tipy na zefektívnenie učenia

Prehľad siedmich základných pravidiel, ktoré Vám pomôžu zlepšiť sa v nemčine, napr. princíp 80/20, dopriať si pauzu a pod.

Citáty

Pre spestrenie kurzu pre pokročilých sú v tejto časti zaradené citáty a výroky slávnych ľudí, príslovia a porekadlá, spolu s vysvetlením použitej gramatiky.

Vtipy

V ďalšej samostatnej časti sú zaradené vtipy. Pochopiť pointu a prenesený význam vtipu, ktorý sa skrýva za slovami, zlepšuje pochopenie jazyka.

Kontakty na dopisovanie

Obsahuje databázu zaregistrovaných návštevníkov web stránky z celého sveta. V súčasnosti je tam zaregistrovaných viac ako 32.800 účastníkov. Ja tam databáza ľudí, pričom si môžete vyhľadať vhodného „spoluúčiaceho“ sa podľa rôznych kritérií, napr. podľa veku, pohlavia, domovskej krajiny, materinského jazyka, vzdelania, zamestnania, alebo záľub. V tomto zozname sú nielen účastníci, ktorí majú záujem dopisovať si v nemeckom jazyku, ale aj v anglickom, talianskom a v inom jazyku.

Postup pri uchádzaní sa o zamestnanie – ako sa správne prezentovať s cieľom nájsť si zamestnanie

V tejto časti sa nachádzajú základné informácie k tomu, ako napísať nemecký životopis a motivačný list. Sú tu umiestnené aj vzory uvedených dokumentov. Táto stránka obsahuje pár dobrých rád ako objektívne ohodnotiť svoje schopnosti a možnosti. V závere sú uvedené aj základné informácie o prijímacom pohovore v nemčine a ako sa naň pripraviť.

Iné jazyky

Táto stránka obsahuje odkaz na web stránku www.language-capitoal.com , kde sú informácie iných jazykoch a o možnostiach ich študovať.

Cestovanie

V tejto časti sú odkazy na on-line sprievodcov po Rakúsku a Nemecku, ktoré sú aj v angličtine.

Zdroj: www.deutsch-lernen.com

BYTOVÁ VÝSTAVBA V ČESKEJ REPUBLIKE A SPÔSOBY JEJ FINANCOVANIA

Bytová
výstavba

Jarmila Vidová

Abstrakt

Cieľom bytovej politiky je vytváranie vhodného právneho, inštitucionálneho a fiskálneho prostredia pre aktivity všetkých účastníkov na trhu s bytmi. Štát na jednej strane nemá vytvárať bariéru ekonomickému fungovaniu trhu s bytmi, na druhej strane musí vykonávať podporné kroky pre cieľové skupiny domácností, ktoré sa o seba a ani o svoje bývanie nevedia postarať. Programový dokument, ktorý obsahuje postupy na riešenie aj uvedených problémov a základné smery vývoja ako aj konkrétne ciele v oblasti bývania, je dokument „Koncepte bytovej politiky“, schválený vládou Českej republiky.

Abstract

From the country aspect is goal of housing policy defined as creation of appropriate law, institutional and fiscal environment for activities of all participants on flat market. State on one hand has not build barriers to flat market and on other hand must make supportive steps for such households, which are not able to care themselves about their housing. Program document which content steps of main tendency of evolution as well as specific targets in area of housing is document „Concept of housing policy“ agreed by government of Czech republic.

Kľúčové slová: Byt. Bývanie. Investície. Bytová výstavba.

Keywords: Flat. Housing, Investment. House construction.

Úvod

Vývoj v oblasti bývania v Českej republike prebiehal pod tlakom makroekonomických zmien, pričom jedným z jeho negatívnych rysov bol veľký pokles investícií do bývania, sprevádzaný poklesom bytovej výstavby. Výrazným prvkom transformačného obdobia v Českej republike, bola privatizácia bytového fondu a cenová deregulácia a liberalizácia. Spôsobili výrazný nárast cien bývania, pričom zvolený postup posilnil už skôr existujúcu deformovanú skladbu výdavkov na bývanie, v rámci ktorých predstavovali a stále predstavujú najvyššiu položku výdavky na energie, zatiaľ čo podiel čistého nájomného je podhodnotený. Tieto problémy, novovzniknuté i prenesené z „minulého režimu“ sa doteraz nepodarilo celkom odstrániť. V Českej republike celkové zámery vlády v oblasti bývania¹ upravuje Konceptia bytovej politiky.

¹ Ide o záväzný politický dokument, v ktorom sú stanovené základné smery vývoja a konkrétne ciele v oblasti bývania. Konceptia bytovej politiky má strednodobý charakter a týka sa obdobia od roku 2005 do roku 2010, rešpektuje vonkajšie faktory, ktoré oblasť bývania i bytovú politiku ovplyvňujú, vychádza z reformy verejných financií a reálne nároky na verejné rozpočty, vplyvy európskej integrácie, demografické trendy.

1. Bytový fond v ČR

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001 dokazuje, že bytový fond tvorí celkom 4 366 293 bytov, z ktorých je asi 1,4 % nespôsobilých na bývanie (asi 55 tisíc bytov). Od roku 1991 sa rozsah celkového úhrnného bytového fondu v Českej republike zväčšil približne o 7,2 %. Počet bytov schopných trvalého užívania (t. j. celkový počet bytov znížený o byty nespôsobilé na bývanie) sa za to isté obdobie zvýšil približne o 6,5 %. V roku 2001, v porovnaní s rokom 1991, počet trvalo obývaných bytov bol vyšší o 3,3 %, t. j. o 123 231 bytov. Vyšší je tiež počet trvalo neobývaných bytov, ktoré tvoria asi 12 % úhrnného bytového fondu. V roku 2001 bolo 47 % bytového fondu v individuálnom vlastníctve, 17 % v družstevnom, 12 % v súkromnom nájomnom a 17 % v samosprávnom nájomnom vlastníctve.

Vybavenosť obyvateľstva bytovým fondom, meraná počtom bytov na 1000 obyvateľov, bola roku 2001, 427 bytov na 1000 obyvateľov, lepšia ako roku 1991 kedy bolo 396 bytov na 1000 obyvateľov. (Vo vyspelých krajinách kde pripadá na 1000 obyvateľov 403 bytov.) Priemerná obytná plocha trvalo obývaného bytu roku 1991 bola 45,9 m², zatiaľ čo roku 1999 to bolo 53,7 m², roku 2000 68,2 m². Priemerná veľkosť trvalo obývaného bytu v roku 2001 tvorila 76 m² celkovej plochy a 49,5 m² obytnej plochy.¹

Veľkosť bytového fondu v ČR v rokoch 1991 a 2001

Rok	Úhrnný počet bytov	Byty nespôsobilé na bývanie	Disponibilný bytový fond *
1991	4 077 193	37 455	4 039 738
2001	4 366 293	53 861	4 312 432
Prírastok v %	7,1	43,8	6,7

Prameň: SODB v ČR v roku 1991 a 2001

* Úhrnný počet bytov, od ktorého sú odpočítané byty nespôsobilé na bývanie.

¹ Po roku 1990 sa v dôsledku transformácie výrazne znížila nová bytová výstavba. Počet začatých bytov sa začal zvyšovať až po roku 1993 a v roku 1996 bol nasledovaný i nárastom počtu dokončených bytov. Počet začatých bytov bol najvyšší v roku 1998 (cca 35 tisíc bytov) a potom sa mierne znížil na asi 32 tisíc začatých bytov. Najmenej bytov za posledných 5 rokov sa začalo stavať v roku 2001, kedy pokles oproti predchádzajúcemu roku dosiahol 10,48 %, reálne sa tak začalo stavať o 3 394 bytov menej než v roku 2000. Po roku 2001 sa však počet začatých bytov kontinuálne zvyšoval, až dosiahol úroveň 40 381 bytov v roku 2005, čo je najvyšší počet od roku 1991. V porovnaní s rokom 1990 dosahuje iba 66,2 % úrovne v danom roku. Avšak v porovnaní s rokom 1993, ktorý dosiahol najnižšiu úroveň počtu začatých bytov za posledných 15 rokov, predstavuje počet začatých bytov v roku 2005 o 541 % viac ako v roku 1993. V roku 2005, v porovnaní s rokom 2004, vzrástol počet začatých bytov o 3,4 %, t. j. o 1344 bytov. Celkovo bola v roku 2005 začatá výstavba 40 381 bytov. Počet dokončených bytov od roku 1995 trvalo stúpa, ale doteraz nedosahuje objem bytov začatých. V roku 2005, v porovnaní s rokom 2004, vzrástol počet dokončených bytov o 1,8 %, t. j. o 595 bytov. Predstavoval tak objem 32 863 bytov, čo je najvyššia hodnota počtu dokončených bytov od roku 1992. Najvyšší rast v počte dokončených bytov sa dosiahol v roku 2004, kedy bol prírastok na úrovni 5141, čo je druhý najvyšší rast. V tomto smere bol lepší len rok 1998, s počtom dokončených bytov 5 426. Naopak, najvyšší pokles bol zaznamenaný v roku 1994, kedy sa dokončilo o 13 347 bytov menej než v predchádzajúcom roku.

Problémom, ktorým je nutné v najkratšej dobe sa zaoberať, je znižovanie vysokej energetickej náročnosti bytových objektov a odstraňovanie porúch bytového fondu spôsobených jeho zanedbanosťou, spôsobenou dlhodobo podhodnotenou údržbou, ktorej dôsledkom je znižovanie finančnej a úžitkovej hodnoty bytových objektov. Špecifické problémy sú spojené s panelovými domami, ktoré sú dané konštrukčnými chybami, nevhodnými projektmi, nedostatočnou údržbou a sú zvýraznené tým, že panelové objekty tvoria takmer tretinu bytového fondu.

Počet bytov na 1000 obyvateľov v ČR

Tabuľka č. 2

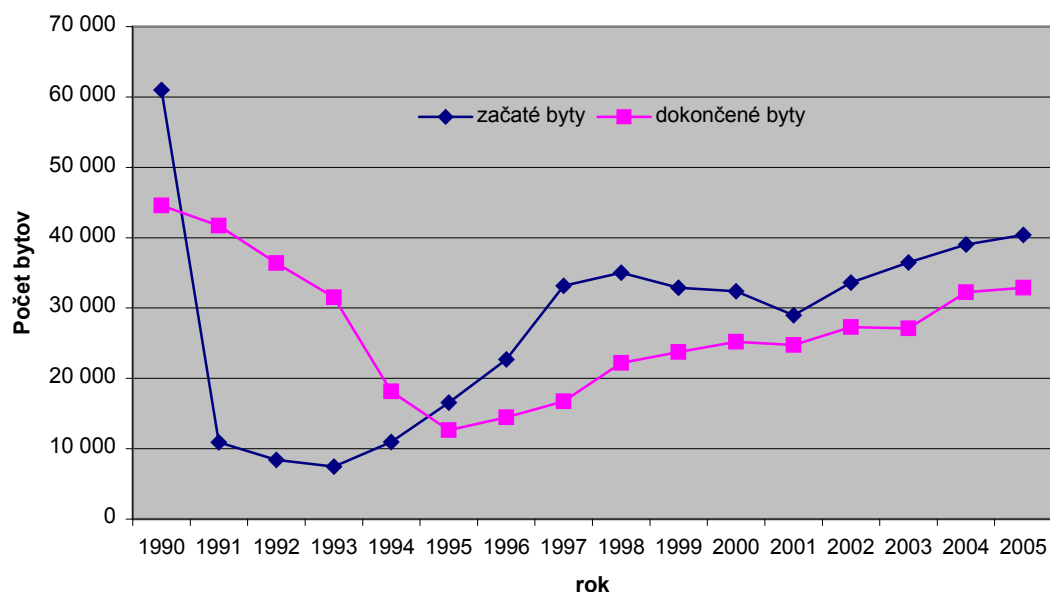
Rok	Úhrnný počet bytov	Disponibilný bytový fond*
1991	396	392
2001	427	421

Prameň: SODB v ČR v roku 1991 a 2001

* Úhrnný počet bytov, od ktorého sú odpočítané byty nespôsobilé na bývanie.

Vývoj počtu začatých a dokončených bytov v ČR (1990 – 2005)

Graf č. 1

Prameň: ČŠÚ

. 2. Financovanie bývania v Českej republike

Stavebné sporenie

Systém stavebného sporenia je koncipovaný podľa nemeckého a rakúskeho vzoru. Na český trh bolo stavebné sporenie zavedené schválením zákona č. 96/1993 Zb., o stavebnom sporení a štátnej podpore stavebného sporenia. Je veľmi obľúbené, čo je viditeľné z postupne sa zvyšujúceho počtu účastníkov stavebného sporenia, z rastúceho objemu vkladov i zo zvyšujúceho sa štátneho príspevku, ktorý je pripisovaný k úsporám a v roku 2004 bol v priemere 3 256 českých korún (CZK). K dynamickému rozvoju systému stavebného sporenia prispieva tiež vysoká štátna podpora, ktorá umožňuje najmä pri súčasnej úrovni úročenia vkladov veľmi vysoké zhodnotenie úspor.¹ Stavebné sporenie predstavuje systém financovania bývania, ktorý je založený na stanovených úsporách a pôžičkách. Výhodou stavebného sporenia je prístup k pôžičkám s nízkym úrokom. Stavebné sporenie je používané na financovanie rôznych bytových potrieb - od získania domu po kúpu bytového zariadenia.²

Štátna podpora, poskytovaná vo forme nenávratného príspevku, bola od roku 2004 vo výške 15 % z ročne nasporenej čiastky (maximálne však 3 000 CZK ročne) poskytovaná všetkým účastníkom – fyzickým osobám. S účinnosťou od 1.1.2004 vstúpila do platnosti novela zákona o stavebnom sporení, ktorá významným spôsobom pozmenila parametre systému stavebného sporenia v Českej republike. Najmä na zmluvy uzavreté po dátume účinnosti tohto zákona, sa vzťahujú parametre ako: doba sporenia sa zvýšila z 5 rokov na 6 a štátna podpora sa znížila z 25 % (t. j. 4 500 CZK) na 15 % (t. j. 3 000 CZK).

Stavebné sporiteľne poskytli od januára 2008 do konca júla 2008, úvery za takmer 44,6 mld. CZK, čo je v medziročnom porovnaní o jednu pätinu viac.³ V prípade stavebného sporenia majú obyvatelia Českej republiky záujem nielen o úvery, ale aj o nové zmluvy o stavebnom sporení. Všetky stavebné sporiteľne v medziročnom porovnaní uzavreli viac nových zmlúv, celkom 532 000. Za celý rok 2008 stavebné sporiteľne požičali takmer 74 mld. CZK a celý trh úverov zo stavebného sporenia medziročne stúpol o 40 percent. Obyvatelia Českej republiky považujú stavebné sporenie stále ako výhodný spôsob ukladania peňazí, hlavne kvôli každoročnej štátnej podpore. Zároveň tento produkt využívajú oveľa viac na investovanie do svojho bývania. Tento trend podporujú aj stavebné sporiteľne, ktoré pomaly začínajú konkurovať hypotekárnym bankám, okrem iného aj v refinancovaní hypoték.

¹ Podľa najnovších údajov Európskej asociácie stavebných sporiteľní zverejnených na októbrovom stretnutí zástupcov stavebných sporiteľní v Dubrovniku, Česi svojou obľubou stavebného sporenia prekonalí aj Rakúšanov. Česká republika sa s viac ako 5,7 miliónmi zmlúv o stavebnom sporení umiestnila na druhom mieste. Prvým zostáva s 25 miliónmi sporiacich Nemecko. Tretie Rakúsko eviduje 5,2 miliónov zmlúv.

² V rámci Európskej asociácie stavebných sporiteľní sú v súčasnej dobe registrované stavebné sporiteľne zo 17 európskych krajín: Belgicko, Česká republika, Egypt, Rakúsko, Taliansko, Izrael, Cyprus, Luxembursko, Maďarsko, Maroko, Nemecko, Rumunsko, Rusko, Grécko, Slovenská republika, Španielsko a Tunisko. Popri európskych krajinách sa už dva roky budujú stavebné sporiteľne aj v Číne.

³ Hypotekárne banky požičali o pätinu menej, celkom necelých 60 miliárd CZK.

Základné ukazovatele vývoja stavebného sporenia v Českej republike

Tabuľka č. 3

		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	30.9. 2008
Novouzavretá zmluva o stavebnom sporení	Počet v tis.	638	906	1 115	1 373	1 293	2 097	314	430	516	579	454
	Prírastok (%)		42,1	23,1	23,1	-5,8	62,1	-85,0	36,7	20,0	12,3	-21,5
Priemerná cieľová časťka u novouzavretých zmlúv o stavebnom sporení fyzickými osobami - občanmi	Objem (tis. Kč)	145,3	144,2	139,4	136,9	146,7	200,5	222,8	227,9	235,8	284,9	311,6
	Prírastok (%)		-0,8	-3,3	-1,8	7,2	36,7	11,1	2,3	3,5	20,8	9,4
Zmluvy o stavebnom sporení vo fáze sporenia ¹⁾	Počet v tis.	2 371	2 801	3 424	4 196	4 870	6 300	5 899	5 573	5 297	5 132	5 018
	Prírastok (%)		18,1	22,2	22,5	16,1	29,4	-6,4	-5,5	-5,0	-3,1	-2,2
Priznaná štátna podpora	Objem (mld. Kč)	5,068	6,393	7,719	9,313	11,059	13,261	15,337	16,086	15,772	14,976	13,471
	Prírastok (%)		26,1	20,7	20,7	18,7	19,9	15,7	4,9	-2,0	-5,0	-10,0
Priemerná štátna podpora priznaná na zmluvu o stavebnom sporení za príslušný rok	Objem (Kč)	2 803	2 795	2 874	2 956	3 138	3 159	3 256	3 242	3 173	3 090	n/a
	Prírastok (%)		-0,3	2,8	2,9	6,2	0,7	3,1	-0,4	-2,1	-2,6	
Nasporená časťka ¹⁾	Objem (mld. Kč)	81,731	93,629	110,400	133,309	180,190	236,815	287,077	328,987	359,848	384,880	384,855
	Prírastok (%)		14,6	17,9	20,8	35,2	31,4	21,2	14,6	9,4	7,0	0,0

Úvery celkom ¹⁾	Počet	187 245	286 942	373 463	465 824	568 920	685 740	786 483	857 875	900 653	942 944	969 487
v tom: zo stavebného sporenia		70 377	167 687	262 259	346 145	420 929	488 850	549 698	582 867	587 501	580 352	575 352
prekľeňováci ²⁾		116 868	119 255	111 204	119 679	147 991	196 890	236 785	275 008	313 152	362 592	394 135
	Prírastok (%)		53,2	30,2	24,7	22,1	20,5	14,7	9,1	5,0	4,7	2,8
Úvery celkom ¹⁾	Objem (mld. Kč)	17,669	26,346	31,011	37,023	46,308	63,597	84,184	108,06 3	135,45 0	179,30 1	213,94 0
v tom: zo stavebného sporenia		2,790	8,416	14,207	18,522	21,916	25,099	28,735	31,751	35,073	38,912	41,197
prekľeňováci ²⁾		14,879	17,930	16,804	18,501	24,392	38,498	55,449	76,312	100,37 7	140,38 9	172,74 3
	Prírastok (%)		49,1	17,7	19,4	25,1	37,3	32,4	28,4	25,3	32,4	19,3
Úvery celkom / nasporená čiastka	Pomer (%)	21,6	28,1	28,1	27,8	25,7	26,9	29,3	32,8	37,6	46,6	55,6

Poznámka:

1) Stav ku koncu obdobia

2) Úvery podľa § 5 odst. 5 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebnom sporení a štátnej podpore stavebného sporenia, v znení neskorších predpisov.

Prameň: <http://www.acss.cz/>

Bytová výstavba

Hypotekárne úverovanie

Systém hypotekárneho úverovania sa rozvíja od roku 1995, ale pomalšie¹ ako systém stavebného sporenia, avšak má vysoký potenciálny rast a najmä v posledných rokoch 2004 a 2005. Rýchly rozvoj spôsobuje znižovanie úrokových sadzieb a úroková dotácia, ktorej výška sa odvíja od priemerných úrokových sadzieb, za ktoré sú tieto úvery poskytované. Štátna podpora od roku 1996 do 31.1.2001 bola vo výške 4 %, od 1.2.2001 do 31.1.2002 predstavovala 2 %, od 1.2.2002 do 31.1.2003 predstavovala 1 % a od 1.2.2003 do súčasnosti je na úrovni 0 %.

¹ Získanie a splácanie hypotekárneho úveru vo výške potrebnej k zaobstaraniu nehnuteľnosti je pre väčšinu domácností nedostupné.

Štátna podpora na hypotekárne úvery

Tabuľka č. 4

Roky	Výška štátnej podpory v %
1996 – 31.1.2001	4
1.2.2001 – 31.1.2002	2
1.2.2002 – 31.1.2003	1
1.2.2003 - doteraz	0

Prameň: MMR ČR, 2008

Podľa údajov Ministerstva pre miestny rozvoj ČR, poskytli banky roku 2005 viac ako 51 tisíc hypoték v celkovom objeme 72,7 mld. českých korún. V medziročnom porovnaní vzrástol objem hypoték o 37,3 %. Priemerná výška hypotekárneho úveru predstavovala roku 2005 viac ako 1,4 mil. korún.^{1,2} Vzhľadom na nízke úrokové sadzby na trhu hypoték (4,86 – 5,4 %) sa pre rok 2008 poskytovala nulová podpora zo strany štátu, čo sa týka všetkých nových, ako aj súčasných dlžníkov pri skončení fixácie úrokovej miery.³ Výhodné podmienky na trhu sú podmienené vysokou konkurenciou medzi bankami, ako aj pomerne dostatočnou ponukou nehnuteľností za štát ako celok. Úrokové zvýhodnenie sa poskytuje iba k úveru alebo jeho časti do výšky 800 000 Kč v prípade bytu, resp. do výšky 1 500 000 Kč v prípade rodinného domu. Príjemcom podpory môže byť občan ČR maximálne do 36 rokov veku, maximálne po dobu 10 rokov splácania.⁴

Štátny fond rozvoja bývania

Jedným z nástrojov podpory rozvoja realizácie štátnej bytovej politiky je Štátny fond rozvoja bývania, ktorý bol zriadený [zákonom č. 211/2000 Zb.](#) zo dňa 21. júla 2000 a jeho úlohou je vytvárať, akumulovať a rozširovať finančné prostriedky určené na podporu investícií do bývania a na podporu:

¹ Zvýšený nárast bol spôsobený aj tým, že záujemcovia chcu investovať ešte pred rokom 2008, kedy sa predpokladá zvýšenie sadzba DPH na stavebné práce z 5 % na 19 %. Záujemcov motivujú nielen stále veľmi priaznivé úrokové sadzby hypotekárnych úverov, ale aj dostatok kvalitných nehnuteľností na trhu.

² Roku 2004 a tiež roku 2005 rástol objem i počet poskytnutých hypotekárnych úverov, a to najmä z dôvodu mimoriadne výhodných úrokových podmienok na trhu, rastu príjmu domácností, neistoty ohľadom budúceho vývoja na trhu s nájomnými bytmi (neistota ohľadne deregulácie nájomného) a snahy dopytujúcich realizovať kúpu nehnuteľnosti pred očakávaným zvýšením sadzby z DPH na stavebné práce na bývanie. Konkurenciu na trhu s hypotekárnymi úvermi rozšírila eBanka, čím sa celkový počet poskytovateľov hypotekárnych úverov v bankovom sektore zvýšil na desať (Standardy bydlení 2004/2005).

³ MMR: Hypoteční úvěry se státní podporou, <http://www.mmr.cz/uploads/MMR_Temata/BYTOVA_POLITIKA/Statistiky_Analyzy_BP/Hypoteky_2008/080411_ursazby2000_08SFP_01.pdf>

⁴ MMR: Koncepcie bytovej politiky 2005, <<http://old.mmr.cz/upload/1111586550schvalenacelasprilohami.pdf>>

**Vývoj počtu hypotekárnych úverov a zmluvnej istiny v rokoch 2000-2008
v ČR¹**

Tabuľka č. 5

	Počet HÚ celkom (ks)	Ročný prírastok HÚ (ks)	Zmluvná istina celkom (tis. CZK)	Ročný prírastok zmluvnej istiny (tis. CZK)
k 31.12.2000	31 910	-	58 424 101	-
k 31.12.2001	46 747	14 837	83 234 450	24 810 349
k 31.12.2002	68 292	21 545	113 544 616	30 310 166
k 31.12.2003	100 457	32 165	161 141 563	47 596 947
k 31.12.2004	142 272	41 815	229 267 568	68 126 005
k 31.12.2005	194 660	52 388	327 587 967	98 320 399
k 31.12.2006	263 849	69 189	468 247 747	140 659 780
k 31.12.2007	349 606	85 757	652 300 696	184 052 949
k 31.12.2008	416 054	66 448	830 611 299	178 310 603

Prameň: Spracované podľa materiálov MMR ČR, 2001 - 2009

1. výstavby bytov, z toho predovšetkým nájomných bytov,
2. opráv bytového fondu, z toho predovšetkým na podporu opráv domov postavených panelovou technológiou,
3. na podporu výstavby technickej infraštruktúry v obciach (investovanie do pozemkov vhodných pre budúcu bytovú výstavbu.

Finančné prostriedky v ŠFRB sú tvorené dotáciami zo štátneho rozpočtu, príjmami z vydaných dlhopisov, výnosov z dlhopisov a hypotekárnych záložných listov, zo splátok z poskytnutých úverov vrátane príslušenstva, úrokov z vkladov, penále, poistných plnení a iných platieb získané v súvislosti s použitím prostriedkov Fondu; výnosov z verejných zbierok organizovaných Fondom, darov a dedičtiev v prospech Fondu, prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskych spoločenstiev, splátok štátnych pôžičiek poskytnutých do fondov obciach na opravy, modernizáciu a rozšírenie bytového fondu.² O úver zo Štátneho fondu rozvoja bývania môžu požiadať manželia, z ktorých aspoň jeden nedosiahol v deň podania žiadosti 36 rokov. Na pôžičku majú nárok aj nezosobášené páry, ktoré sa starajú najmenej o jedno nezaopatrované dieťa.³

Okrem vyššie uvedených nástrojov financovania bytovej výstavby existujú aj ďalšie opatrenia a nástroje, ktorých podstatu približujeme v nasledujúcom texte.

¹

http://www.mmr.cz/uploads/MMR_Temata/BYTOVA_POLITIKA/Statistiky_Analyzy_BP/Hypoteky_2008/090128_sumar_kraje_k31122008_02.pdf

² Daňové opatrenia zahŕňajú napríklad to, že podnikateľ i zamestnanec môže čiastku zaplatenú na úrokoch z hypotekárneho úveru, zníženú o štátnu podporu a úroky z úveru stavebného sporenia, odpočítateľ od základu dane z príjmov fyzických osôb až do výšky 300 000 CZK ročne. Časť zaplateného poistenia pri životnej poisťke (až 12 tisíc ročne), ktorá je nevyhnutná na získanie hypotéky, možno odpočítateľ od základu dane.

V roku 2006 vláda ČR odsúhlasila, že byty do 90 m² a rodinné domy do 150 m² budú patriť do kategórie sociálneho bývania. Výstavba týchto bytov tak pravdepodobne i po roku 2007 zostane v zníženej sadzbe DPH 5 % (www.penize.cz).

Okrem týchto foriem podpory, štát platí značné sumy na pomoc oblastiam postihnutých povodňami a pod.

³ Finančné prostriedky sústredené vo Fonde možno použiť iba na území Českej republiky napríklad na krytie časti nákladov spojených s výstavbou, opravami a modernizáciou bytov, bytových a rodinných domov formou úveru, na krytie časti úrokov z úverov poskytnutých bankami alebo pobočkami zahraničných bánk fyzickým a právnickým osobám na výstavbu, opravu a modernizáciu bytov, bytových a rodinných domov, na krytie časti nákladov spojených s výstavbou, opravami alebo modernizáciou bytov, bytových a rodinných domov formou dotácie, na výstavbu infraštruktúry obcami pre bytovú výstavbu.

3. Ďalšie nástroje bytovej politiky

Podporné opatrenia boli až do roku 2000 financované iba zo štátneho rozpočtu. Od konca roku 2000 sa na financovaní podporných opatrení podieľa tiež ŠFRB.

a) Program podpory výstavby nájomných bytov a technickej infraštruktúry

Podľa „Koncepcie bytovej politiky ČR“ (2005) je cieľom programu podpora výstavby nájomných bytov vo vlastníctve obcí určených pre príjmovu vymedzené osoby. Podmienky programu neumožňujú združovanie finančných prostriedkov obce s inou právnickou alebo fyzickou osobou s výnimkou inej obce. Obec nesmie previesť vlastnícke ani spoluvlastnícke právo k bytu na inú osobu. Výška dotácie je maximálne 550 tisíc CZK na jeden byt, max. 630 tisíc CZK, ak treba súčasne vybudovať miestne, účelové komunikácie, vodovod a kanalizáciu (t.j. 80 tisíc CZK na súvisiacu technickú infraštruktúru).

b) Podpora hypotekárneho úverovania pre mladých ľudí do 36 rokov (nariadenie vlády č. 249/2002 Zb.)

Podľa tohto nariadenia je cieľom podpory zvýšiť dostupnosť vlastníckeho bývania pre mladých ľudí. Podpora je zameraná na obstaranie staršieho bývania, t. j. bytu alebo rodinného domu a je poskytovaná vo forme úrokovej dotácie k hypotekárnemu úveru. Úroková dotácia sa poskytuje iba k hypotekárnemu úveru alebo jeho časti do výšky 800 tisíc CZK v prípade obstarania bytu, resp. do výšky 1,5 mil. CZK v prípade obstarania rodinného domu. Príjemcom podpory môže byť mladý človek, ktorý v roku podania žiadosti o túto podporu nedovršil vek 36 rokov a v čase podania žiadosti nemá vo vlastníctve ani v spoluvlastníctve bytový dom, rodinný dom alebo byt. Pokiaľ žiadajú o podporu manželia, musia uvedené podmienky splniť obaja. Rodinný dom alebo byt, ktorý bol obstaraný s touto podporou, musí počas jej poskytovania slúžiť k trvalému bývaniu príjemcu podpory. Výška úrokovej dotácie sa pohybovala od 1 do 4 % v závislosti od priemernej výšky úrokových sadzieb, za ktoré poskytli hypotekárne banky nové úvery so štátnou podporou v predchádzajúcom kalendárnom roku a poskytuje sa maximálne na obdobie 10 rokov.

Štátna podpora do 31.1.2003 bola vo výške 3 %, od 1.2.2003 do 31.1.2004 predstavovala 2 %, od 1.2.2004 do 31.1.2005 predstavovala 1 %. Od 1.2.2005 predstavuje 0 %.

c) Pôžička na modernizáciu bytu pre mladých do 36 rokov

d)

V roku 2006 schválila vláda Českej republiky nariadenie o použití prostriedkov ŠFRB na modernizáciu bytov pre mladých. Vďaka tomu môžu ľudia do 35 rokov získať nízkoúrokový úver v hodnote až 150 000 korún. Úver možno poskytnúť žiadateľom, ktorí žijú v manželstve, kde aspoň jeden z manželov, v roku podania žiadosti, nedosiahol vek 36 rokov. Taktiež ho možno poskytnúť žiadateľovi, ktorý nežije v manželstve, nedovrší v roku podania žiadosti 36 rokov a má vo svojej výchove aspoň jedno neplnoleté dieťa. Úver možno poskytnúť do výšky 150 000 CZK s úrokovou mierou 2 % ročne. Príjemca musí začať čerpať úver do 1 roku odo dňa uzavretia úverovej zmluvy. Úver možno čerpať do 2 rokov od dňa uzavretia zmluvy. Jeho splatnosť je najviac 10 rokov odo dňa začatia čerpania úveru (www.bydleni.cz).

d) Podpora regenerácie panelových sídlisk (nariadenie vlády č. 494/2000 Zb.)

V súlade s Koncepcie bytovej politiky ČR (2005) je cieľom programu vytvoriť podmienky pre postupnú premenu existujúcich monofunkčných sídliskových celkov na atraktívne polyfunkčné mestské časti. Formou podpory je účelová dotácia poskytovaná až do výšky 70 % rozpočtových nákladov na jednotlivé aktivity smerujúce k naplneniu tohto cieľa. Podporu môže získať obec, na ktorej území sa nachádza panelové sídlisko pri celkovom počte najmenej 150 bytov. Podpora je poskytovaná napr. na spracovanie regulačného plánu panelového sídliska, výstavbu dopravnej a technickej infraštruktúry vrátane peších komunikácií, verejných priestranstiev a cyklistických chodníkov, vybudovanie protihlukových stien, úpravy a budovania verejných rekreačných plôch a pod.

e) Program podpory opráv bytového fondu

Cieľom programu je pomoc vlastníkom domov postavených panelovou technológiou pri nevyhnutých opravách najzávažnejších nedostatkov spôsobujúcich havarijný stav bytového domu. Na opravu chýb a porúch musí byť vydané rozhodnutie stavebného úradu. Podpora má formu neinvestičnej dotácie poskytovanej až do výšky 40 % skutočných nákladov, maximálne však 45 tisíc CZK na jednu bytovú jednotku. Príjemcom dotácie sú všetci vlastníci bytových domov a bytov – obce, bytové družstvá, fyzické, právnické osoby (Koncepcie bytovej politiky ČR, 2005).

f) Podpora výstavby technickej infraštruktúry pre následnú výstavbu bytových a rodinných domov

Tento program obsahuje tzv. princíp „de minimis“ a podpora bude poskytovaná iba obciam, nie iným vlastníkom. Na vybudovanie technickej infraštruktúry je dotácia max. 80 000 CZK na jeden budúci byt, pričom súčet všetkých verejných podpôr poskytnutých obci podľa pravidla „de minimis“ nesmie za obdobie 3 rokov presiahnuť čiastku 100 000 € (www.bydleni.cz).

g) Podpora opráv domových olovených rozvodov

Tento program neobsahuje obmedzenie „de minimis“. Je koncipovaný ako podpora nediskriminujúca žiadneho vlastníka, pokiaľ žiadny typ vlastníka nebude uprednostnený. Dotácia môže byť použitá iba na opravy – výmenu olovených domových rozvodov za zdravotne nezávadné. Na rok 2005 sú vyčlenené prostriedky v objeme 10 mil. CZK, na rok 2006 vo výške 20 mil. CZK. Na výmenu bude poskytnuté max. 40 % vynaložených nákladov, maximálne však 20 000 CZK na bytovú jednotku (www.bydleni.cz).

h) Príspevok na bývanie (z. 117/1995)

Príspevok na bývanie prispieva na krytie nákladov na bývanie rodinám či jednotlivcom s nízkymi príjmami. Poskytovanie príspevkov podlieha testovaniu príjmov rodiny za kalendárny štvrtrok. Ak príjem v rodine bol v uplynulom kalendárnom štvrtroku nižší ako 1,6 násobok životného minima rodiny, má vlastníka bytu alebo nájomca, prihlásený v byte k trvalému pobytu, nárok na príspevok na bývanie. Príspevok sa poskytuje bez ohľadu na to, v akom byte oprávnená osoba býva, či ide o byt obecný, družstevný, v súkromnom vlastníctve alebo či ide o byt vo vlastnom dome a aké sú skutočné náklady na bývanie (Koncepcie bytovej politiky ČR, 2005).

Vývoj príspevku na bývanie v období rokov 1996-2004 v ČR

Tabuľka č. 6

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
počet príjemcov príspevku na bývanie	187 210	168 157	253 763	290 226	307 836	314 977	313 639	303 338	268 345
priemerná výška príspevku na bývanie (CZK)	325	334,1	566	549,1	681,2	781,4	741,9	741,1	711,8

Prameň: Štandardy bývania 2004/2005

i) Novomanželská pôžička

Novomanželská pôžička je stanovená nariadením vlády ČR č. 616/2004 Zbierky. Je určená manželom, z ktorých aspoň jeden nedosiahol v roku podania žiadosti 36 rokov alebo osobám, ktoré sa trvalo starajú najmenej o jedno nepľnoleté dieťa a pritom v roku podania žiadosti nedosiahli vek 36 rokov. Táto manželská pôžička sa môže použiť na výstavbu bytu, kúpu bytu, kúpu rodinného domu s jedným bytom a podobne. Výška pôžičky dosahuje maximálnu výšku 300 000 CZK pri ročnej úrokovej sadzbe 2 %. Táto pôžička má maximálnu splatnosť 20 rokov, pričom je možnosť využiť odklad splátok až 10 rokov. Pri tejto pôžičke je možné získať aj dotáciu vo forme zníženie nesplatennej istiny o 30 000 CZK za každé narodené alebo osvojené dieťa počas doby po uzavretí úverovej zmluvy, ak sa táto pôžička použije na účel výstavby bytu.

Vývoj príspevku na bývanie v období rokov 1996-2004 v ČR

Tabuľka č. 7

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Počet príjemcov príspevku na bývanie	187 210	168 157	253 763	290 226	307 836	314 977	313 639	303 338	268 345
Priemerná výška príspevku na bývanie (CZK)	325	334,1	566	549,1	681,2	781,4	741,9	741,1	711,8

Prameň: Štandardy bývania 2004/2005

Nové opatrenia, ktoré by mali platiť v Českej republike v oblasti bytovej politiky a výstavby od roku 2010, smerujú predovšetkým do podpory výstavby nájomných bytov - formou garancií ŠFRB, do podpory výstavby sociálnych bytov - formou kompenzácie časti nákladov služby všeobecného hospodárskeho záujmu, do podpory využitia bytov pre sociálne potreby formou kompenzácie časti nákladov služby všeobecného hospodárskeho záujmu, do podpory výstavby a rekonštrukciou technickej infraštruktúry – formou garancií ŠFRB a do rozšírenia programu PANEL na nepanelové domy.¹

Vzhľadom na súčasný vývoj českej ako ja svetovej ekonomiky je otázne, či sa nájdú finančné prostriedky na realizáciu vyššie uvedených opatrení.

Literatúra:

1. Koncepcia rozvoja bývania od roku 2005 do roku 2010. MMR ČR 2005
2. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 2001 ČR.
3. Štandardy bývania 2004/2005
4. Materiály Ministerstva pro místní rozvoj ČR. 2005 - 2008
5. www.acss.cz

Ing. Jarmila Vidová, PhD.,
pracuje na Katedre hospodárskej politiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave ako odborná asistentka. V pedagogickom procese ako aj vo vedeckovýskumnej oblasti sa zaoberá problematikou investícií, zahraničných investícií. Vyučuje predmet Investičná teória a politika, Hospodárska politika Európskej únie.

Kontakt:

Ing. Jarmila Vidová, PhD.
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita
Dolnozemska cesta č. 1,
851 04 Bratislava
e-mail: vidova@dec.euba.sk

JIRI SCHERER: KREATIVITÄTSTECHNIKEN

„Ja nie som vlastne až tak tvorivý!“ Túto vetu by mohla väčšina z nás povedať. Mnoho ľudí si myslí, že tvorivosť sa vyžaduje len v určitých špecifických povolaniach, napr. grafik, propagátor alebo umelec. Pri tom je kreatívne – tvorivé myslenie schopnosťou, ktorú sa dá naučiť a ktorá má uplatnenie vo všetkých odvetviach.

Každý človek môže byť kreatívny, ak to chce. S tvorivosťou je to podobne ako v športe: existuje veľa bežcov, ktorí sú rýchlejší ako ostatní a taktiež existuje veľa ľudí, ktorí sú viac tvoriví ako tí druhí. Tak ako môže športovec trénovať, môže sa aj tvorivé myslenie precvičovať. A tak ako sa aj menej trénovaný bežec s pomocou kolieskových korčúl rýchlejšie dopraví do cieľa, existujú aj pri kreatívnom myslení pomocné prostriedky.

¹ <http://www.frankofonie.cz/soubory.php/Pucek.pdf?id=136>

Týmto pomocnými prostriedkami sú rôzne metódy a techniky na cvičenie kreativity, ktoré nám pomáhajú narušiť a zmeniť naše zaužívané vzory myslenia.

V posledných 60 rokoch boli vyvinuté rôzne techniky na cvičenie tvorivosti. Alex Osborn, jeden zo zakladateľov medzinárodnej reklamnej agentúry BBDO, aktívne využíval už v roku 1950 brainstorming ako formu pracovných rozhovorov. V 70-tych rokoch sa potom vynoril doktor medicíny Edward de Bono s jeho „laterálnym myslením“, ako aj psychológ Tony Buzan s jeho „Mind Mapping“. Okrem týchto troch menovaných techník existujú ešte viaceré – s častí efektívnejšie – metódy, ktoré sú spúšťačom nových nápadov. Dve z ich sú „brainwriting“ a „reizwortanalyse“.

Brainwriting

Pri brainwritingu na rozdiel od brainstormingu nediskutuje počas fázy hľadania nápadov. Každý účastník dostane jeden list papiera, ktorý je rozdelený na tri stĺpce a šesť riadkov. Každý list má teda 18 políčok. Problémová úloha sa napíše viditeľne pre všetkých na flipchart. Každý účastník napíše svoje nápady do prvých troch políčok v prvom riadku a posunie svoj papier v smere hodinových ručičiek ďalšiemu účastníkovi. Ten si prečíta napísanú myšlienku a skúsi túto myšlienku ďalej rozvinúť alebo na nej postaviť inú myšlienku. Tento postup sa opakuje, až kým sa nezaplnia všetky políčka papiera. Nakoniec sa papiere premiešajú a nanovo rozďajú. Pomiešanie papierov má význam v tom, že nakoniec nebude možné zistiť, kto je autorom ktorej myšlienky. Robí sa to z dôvodu, že sa kvalita nápadu často posudzuje podľa jeho autora.

Brainwriting má aj ďalšiu výhodu – je vysoko efektívny. Pri počte šesť účastníkov dostanete v priebehu 10 minút 108 návrhov. Ďalšou výhodou je, že je možné realizovať aj virtuálne. Nevyžaduje to podmienku, aby boli účastníci prítomní na rovnakom mieste v rovnakom čase. Postačí, ak sa vytvorí sa podklad s políčkami a tento dokument sa umiestni na server, alebo sa e-mailom rozpošle jednotlivým účastníkom. Každý účastník doplní svoj nápad priamo do dokumentu. Takto sa v relatívne krátkom čase zozbiera množstvo nových formulácií nápadov.

Reizwortanalyse

Pri tejto metóde sa od jedného „podnetného slova“ /Reizwort/ preskakuje do plynulého myšlienkového toku. Táto technika sa často označuje ako „technika náhodného slova“ alebo „Random – Imput – Technika“. Je to typická konfrontačná technika. Účastníci si zvolia náhodne jedno slovo a následne sa pokúsia generovať k tomuto slovu nápady. Sústredenie sa na zvolené náhodné slovo vedie k tomu, že naša myseľ vytvorí „myšlienkový skok“ od možných „klasických riešení“ zadefinovaného problému, čím vznikajú kreatívne a často neobvyklé návrhy. Tento myšlienkový skok vyvolá prepojenie medzi náhodným slovom a zadefinovanou úlohou, aj keď v skutočnosti medzi nimi žiadne prepojenie neexistuje. Naša myseľ je prinútená k tomu, aby našla nejaké prepojenie.

Dôležité pri tom je, aby bolo podnetné slovo naozaj náhodne zvolené, aby sa naozaj nezadefinovalo „vyhovujúce slovo“. Toto slovo môže byť vybrané napríklad z nadpisu v novinách.

Často je jednoduchšie nájsť nápady k „podnetnému slovu“, než toto samotné slovo zadefinovať. Postup je nasledujúci: najprv sa zvolí náhodné slovo a potom sa nemu hľadajú vhodné prídavné mená. Nové nápady sa teda nebudú hľadať k náhodnému slovu napr. „strom“, ale k jeho prídavným menám, napr. starý, zelený, neochvejný, premenlivý a pod.

Využitie tejto techniky sa odporúča vtedy, ak je potrebné nájsť nové nápady rýchlo, alebo ak si daná problematika vyžaduje úplne nové riešenie, alebo ak sa navrhujú úplne nové produkty alebo služby. Vyplatí sa túto techniku aspoň raz vyskúšať. Je úžasné, ako dobre táto technika funguje.

Príklad „Reizwortanalyse“

1. Najprv sa písomne sformuluje úloha, ku ktorej sa budú hľadať nové návrhy, ako ju vyriešiť. Napr. „Aké služby môžeme ako hotel navyše ponúkať?“
2. Na základe náhodného princípu sa zvolí základné „podnetné slovo“. Napr. Benzín.
3. K tomuto náhodne zvolenému slovu sa určí 4 – 6 prídavných mien. K slovu benzín to môžu byť napr. dodáva energiu, tekutý, výbušný.
4. V tomto kroku sa účastníci pokúsia nájsť spojenie medzi témou „ Nové hotelové služby“ a zvolenými prídavnými menami.

„dodáva energiu“:

- izba na oddych pre zamestnancov, kde by si môžu počas obeda oddýchnuť,
- poradenstvo a prednáška pre zamestnancov na tému „Rovnováha medzi prácou a oddychom“,
- cenovo výhodné masáže do 16:00 hod.

„tekutý“

- nadviazať spoluprácu s predajcom vín, ochutnávky vín,
- hostia môžu v hoteli testovať rôzne druhy vodných postelí a tiež si ich aj zakúpiť,
- ochutnávka ovocných a zeleninových štiav a poradenstvo, ako forma týždenného relaxačného programu....

5. Každý návrh sa s jedným ďalším alebo s dvoma ďalšími náhodne zvolenými slovami zopakuje. Na prácu s jedným náhodným slovom by malo stačiť 10 minút.

Je úplne jedno akou technikou pracujete. Dôležité je, aby ste našli v prvej fáze čo najviac nových nápadov a myšlienok.

Dvojnásobná nositeľka Nobelovej ceny Linus Pauling sa k tejto téme vyjadrila: „Najlepšia metóda, ako prísť k dobrému nápadu je, mať veľa nápadov.“

Kniha Jiriho Scherera „ Kreativitätstechniken“ má podnadvpis „ v 10 krokoch nápad nájsť, ohodnotiť a presadiť“. V knihe je popísaných 55 možných tvorivých techník na získanie nových nápadov. Každá technika je slovne opísaná a doplnená príkladmi. Túto knihu možno definovať ako „praktický nástroj ku kreatívnemu mysleniu v zamestnaní a vo vzdelávaní“. Autor knihy je partner spoločnosti pre kreativitu a inovácie Denkmotor v Zürichu. (www.denkmotor.com) Kniha je v nemeckom jazyku.

Jiri Scherer: Kreativitätstechniken – In 10 Schritten Ideen finden, bewerten und umsetzen. Gabal Verlag 2007, ISBN 389-7497360.

AKTUÁLNE OTÁZKY VÝUČBY POISŤOVNÍCTVA NA OBCHODNÝCH AKADEMIIÁCH NA SLOVENSKU – VÝSTUPY PROJEKTU ESF

Aktuálne
otázky
výučby

JARMILA BUCHOVÁ – ERIKA PASTORÁKOVÁ

Abstrakt

Príspevok je zameraný na prezentovanie výstupov projektu Katedry pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave spolufinancovaného Európskou úniou – projekt č. 11230100315 s názvom „Implementácia požiadaviek regionálneho trhu práce do ekonomického vzdelávania (so zameraním na obchodné akadémie v SR)“ v oblasti poisťovníctva. Základným cieľom projektu je transformácia odborného vzdelávania na obchodných akademiách (OA) prostredníctvom preškolenia pedagogických pracovníkov so zameraním sa na potreby trhu práce a nové trendy v oblasti vzdelávania ako faktorov znižovania nezamestnanosti absolventov obchodných akademií. Projekt realizovala Katedra pedagogiky NHF EU v Bratislave v spolupráci s vybranými OA v SR. Išlo o realizáciu aktivít zameraných na modernizáciu odborného vzdelávania na OA prostredníctvom inovácie obsahu a metodiky výučby vybraných predmetov.

Príspevok je zameraný na prezentáciu navrhovaných inovácií v obsahu vzdelávania žiakov v predmete poisťovníctvo. Tento predmet je na obchodných akademiách zaradený ako voliteľný predmet pre žiakov tretieho a štvrtého ročníka. Navrhované inovácie vzdelávania vychádzajú z monitoringu požiadaviek regionálnych zamestnávateľov a učiteľov na obchodných akademiách. Ide o inováciu učebných osnov predmetu poisťovníctvo, ktoré boli schválené v roku 2004 pod číslom CD-2004-6570/13766-5:93. Následne boli tieto návrhy na inováciu rozpracované do návrhov na inováciu obsahu vybraných tematických celkov, ktoré zohľadňujú predovšetkým legislatívne zmeny, stav a vývoj na trhu súkromného a verejného poistenia, medzinárodné trendy na poistných a zaistných trhoch, ako aj odporúčania Európskej únie pre oblasť poisťovníctva. Výsledkom návrhov inovácií sú dve samostatné monografie, ktorých obsah v príspevku stručne predstavíme **Kľúčové slová:** inovácie učebných osnov, trh verejného poistenia, trh súkromného poistenia, poistný trh, poisťovne, poistné právo

Základná charakteristika cieľov projektu

Základným cieľom projektu je transformácia odborného vzdelávania na obchodných akademiách (OA) prostredníctvom preškolenia pedagogických pracovníkov so zameraním sa na potreby trhu práce a nové trendy v oblasti vzdelávania, ako faktorov znižovania nezamestnanosti absolventov obchodných akademií.

Ďalšie ciele projektu sú:

- príprava návrhov inovácií v oblasti pedagogickej dokumentácie – učebných osnov odborných ekonomických predmetov – s účasťou regionálnych zamestnávateľov,
- inovácia učebných textov, didaktických pomôcok pre učiteľov a žiakov – s účasťou regionálnych zamestnávateľov,
- zabezpečenie inovovaných učebných textov, didaktických pomôcok pre učiteľov a žiakov prostredníctvom internetu,
- účasť regionálnych zamestnávateľov na príprave obsahu a realizácii školení pedagogických pracovníkov,

- inovácia vyučovacieho procesu s podporou informačných a komunikačných technológií zameraných na tímovú spoluprácu žiakov, riešenie problémových úloh a úloh z hospodárskej praxe,
- inovácia vyučovacieho procesu prostredníctvom spolupráce učiteľov a žiakov s univerzitou a regionálnymi podnikmi,
- zapracovanie zásad a metód samostatného učenia sa do vyučovacieho procesu s cieľom naučiť žiakov učiť sa,
- implementácia európskeho rozmeru do vyučovania odborných ekonomických predmetov,
- spolupráca inštitúcií sekundárneho a terciárneho vzdelávania s dôrazom na skvalitnenie odborného vzdelávania a prípravy – konferencie, workshopy a odborné semináre,
- zabezpečením predchádzajúcich cieľov vytvoriť predpoklady na vypracovanie programu dvojstupňovej atestácie učiteľov odborných ekonomických predmetov.

Priami príjemcovia:

1. učitelia odborných ekonomických predmetov – v systéme odborného vzdelávania a prípravy žiakov obchodných akadémií SR (okrem Bratislavského kraja) vyškolení v projekte – spolu je do projektu zapojených 35 učiteľov z 12 obchodných akadémií,
2. žiaci obchodných akadémií SR (okrem Bratislavského kraja), ktorí budú vyškolení v pilotnom projekte „Absolvent obchodnej akadémie a regionálny trh práce“.

Nepriami príjemcovia:

1. regionálne podniky a zamestnávateľia,
2. následní absolventi Katedry pedagogiky Ekonomickej univerzity v Bratislave,
3. následní absolventi obchodných akadémií.

Inovácia vzdelávania v oblasti poisťovníctva

Predmet poisťovníctvo je jedným z voliteľných odborných ekonomických predmetov vyučovaných na obchodných akadémiách (ďalej len „OA“). Predmet bol zaradený do súboru 8 vybraných odborných ekonomických predmetov, na inováciu ktorých je projekt ESF Katedry pedagogiky NHF EU v Bratislave s názvom „Implementácia regionálnych požiadaviek trhu práce do ekonomického vzdelávania (so zameraním na obchodné akadémie v SR)“ zameraný.

Autorky, lektorky a odborné garantky projektu pre predmet poisťovníctvo realizovali v rámci projektu inovácie predmetu v nasledujúcich oblastiach:

- vo fáze monitoringu potrieb inovácií sa podieľali na príprave dotazníka pre učiteľov odborných ekonomických predmetov a príprave dotazníka pre regionálnych zamestnávateľov,

- zúčastnili sa regionálneho brainstormingu učiteľov a regionálnych zamestnávateľov za účelom zistenia potrieb inovácií v predmete poisťovníctvo,
- vypracovali obsah a náplň školenia pre predmet poisťovníctvo v rámci vzdelávacieho programu pre vybraných učiteľov odborných ekonomických predmetov vyučujúcich na OA, ktorý sa realizoval na Katedre pedagogiky NHF EU v Bratislave,
- vypracovali návrh inovácií platnej učebnej osnovy pre predmet poisťovníctvo na OA,
- pripravili návrhy učebných textov na inovované vzdelávanie na pilotných OA – didaktické a metodické pomôcky vyučovania pre učiteľov a žiakov.

PRÍPRAVA NÁVRHOV NA INOVÁCIU UČEBNÝCH TEXTOV

V súlade s požiadavkami trhu práce a v súlade s pripravenou inováciou učebnej osnovy voliteľného predmetu poisťovníctvo na OA vypracovali autorky návrh učebných textov, ktoré boli didaktickou a metodickou pomôckou pre učiteľov a žiakov v rámci inovovaného vzdelávania. Obsah publikácií bol volený tak, aby jej preštudovanie prispelo k rozšíreniu informácií o teoretických väzbách poisťovníctva a poistného trhu, aktuálnom vývoji na poistnom trhu v Slovenskej republike s akcentom na didaktiku výučby poisťovníctva na obchodných akadémiách.

Výstupom projektu sú dve samostatné monografie:

Pastoráková, E.: Aktuálne otázky výučby poisťovníctva I. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2008. ISBN 978-80-225-2594-7.

Buchová, J.: Aktuálne otázky výučby poisťovníctva II. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2008. ISBN 978-80-225-2595-4.

PASTORÁKOVÁ, E.: AKTUÁLNE OTÁZKY VÝUČBY POISŤOVNÍCTVA I. BRATISLAVA: VYDAVATEĽSTVO EKONÓM, 2008. ISBN 978-80-225-2594-7.

Monografia je rozdelená do troch kapitol. Prvá kapitola je venovaná problematike poisťovníctva a poistného trhu s názvom Metodický rozbor tematického celku úvod do problematiky poisťovníctva a poistného trhu. Tento tematický celok je kľúčovým z titulu jeho zaradenia a obsahu.

V rámci tohto tematického celku navrhujeme preberať tieto témy:

- Podstata a význam poisťovníctva
- Vymedzenie a členenie poistného trhu
- Poistný trh ako súčasť finančného trhu
- Predmet kúpy a predaja na poistnom trhu
- Dohľad nad poistným trhom

Vhodným východiskom tejto témy je Zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje predovšetkým „vzťahy súvisiace so vznikom, organizáciou, riadením, vykonávaním činnosti a zánikom poisťovní a zaistovní“.

V druhej časti je spracovaná problematika mechanizmov fungujúcich v poisťovniach s názvom Metodický rozbor tematického celku Základné mechanizmy fungovania poisťovní. V predchádzajúcom tematickom celku získali žiaci poznatky zo základov poisťovníctva a poisťného trhu. Mali by byť schopní používať základné pojmy a chápať podstatu poistenia, jeho úlohy a význam. Zatiaľ však nepoznajú podstatu fungovania poisťovne ako podnikateľského subjektu. Tematický celok Základné mechanizmy fungovania poisťovní slúži na doplnenie doteraz získaných poznatkov o mimoriadne zaujímavú súčasť podnikového hospodárenia poisťovní. Po ich prebratí by žiaci mali komplexnejšie chápať problematiku poisťovníctva a fungovania poisťovní.

V rámci tohto tematického celku by sa mali prebrať tieto témy:

- Podstata a východiská podnikania v poisťovníctve
- Povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti
- Regulovalie základného imania poisťovne
- Obchodno-finančný plán poisťovne
- Organizácia a riadenie poisťovne
- Overovanie účtovnej závierky poisťovní
- Zodpovedný aktuár
- Útvar vnútorného auditu
- Technické rezervy
- Solventnosť poisťovne

Tretia časť dopĺňa predchádzajúce o analýzu poisťného trhu v Slovenskej republike, čím poskytuje príklady možných zadaní seminárnych prác pre žiakov. Tematický celok Analýza poisťného trhu v Slovenskej republike ponúka širokú škálu možností pre učiteľa a môže byť mimoriadne zaujímavým pre študenta. Ponúka totiž možnosť zúžitkovať získané poznatky z predchádzajúcich tematických celkov. Úlohou učiteľa v tomto tematickom celku je viesť žiakov k samostatnej činnosti pri získavaní podkladov pre analýzu, ako aj pri samotnej analýze, ktorú zvládnu na základe poznatkov z ďalších ekonomických predmetov. Nesmieme však zabudnúť na to, že základnou požiadavkou kladenou na každú analýzu je komplexnosť a zváženie všetkých vzájomne spätých vlastností hospodárskeho procesu.

Podobne je to aj v prípade analýzy poisťného trhu. Okrem doteraz uvedených súvislostí je na splnenie požiadavky komplexnosti potrebné brať do úvahy aj ďalšie, ktoré sa na poisťnom trhu objavujú. Finančné rozhodovanie manažérov je totiž vždy ovplyvnené ekonomickým prostredím, v ktorom sa poisťovňa nachádza, práve prebiehajúcou fázou života poisťovne a charakteristikou jej cieľov. Analýza sa preto týka jednak aktuálneho stavu vnútri poisťovne, ako aj stavu ekonomického prostredia, v ktorom poisťovňa pôsobí.

BUCHOVÁ, J.: AKTUÁLNE OTÁZKY VÝUČBY POISŤOVNÍCTVA II. BRATISLAVA: VYDAVATEĽSTVO EKONÓM, 2008. ISBN 978-80-225-2595-4.

Publikácia prezentuje možnosti aplikácie aktivizujúcich vyučovacích metód s dôrazom na integráciu požiadaviek hospodárskej praxe do ekonomického vzdelávania. Každá samostatná podkapitola obsahuje kontrolné otázky a ukážky návrhov na zvýšenie aktivity žiakov v procese osvojovania a v procese upevňovania si obsahu učiva.

Publikácia je rozdelená do troch kapitol. Obsah kapitol je zvolený tak, aby poskytoval základné informácie nielen pre budúcich zamestnancov poisťovní, ale aj nevyhnutné informácie pre potenciálnych klientov poisťovacích spoločností.

Cieľom prvej kapitoly Charakteristika poistenia je oboznámenie sa s pojmom poistenie, pochopenie základných funkcií a princípov poistenia, pochopenie vzťahov medzi jednotlivými subjektami poistenia a poistného trhu.

Je rozdelená do nasledujúcich podkapitol:

- Definovanie poistenia a základné znaky poistenia,
- Funkcie poistenia – primárna, akumulačno-redistribučná, stimulačná, kontrolná,
- Princípy poistenia – solidárnosť, podmienená návratnosť, neekvivalentnosť,
- Subjekty poistenia a subjekty poistného trhu,
- Klasifikácia poistenia.

Cieľom druhej kapitoly Činnosť komerčných poisťovní je poskytnúť orientáciu v hlavných pojmach, ktoré sa vyskytujú v poistných zmluvách. Obsahom je vymedzenie náležitostí poistnej zmluvy, charakteristika životného a neživotného poistenia, a popis praktickej činnosti poisťovacej spoločnosti.

Je rozdelená do nasledujúcich podkapitol:

- Náležitosti poistnej zmluvy,
- Práva a povinnosti podľa Občianskeho zákonníka,
- Životné poistenie,
- Neživotné poistenie,
- Praktická činnosť poisťovní – poisťovacia činnosť, správa poistenia a likvidácia poistných udalostí.

Tretia kapitola Zaistenie predstavuje vzťahy a princípy fungovania zaistenia vo vzťahu k poisteniu. V praxi ide o širokú samostatnú oblasť poistného trhu, táto kapitola poskytuje len hlavnú charakteristiku základných úloh, funkcií a druhov zaistenia.

Je rozdelená do nasledujúcich podkapitol:

- Podmienky na vykonávanie zaistovacej činnosti,
- Úlohy a funkcie zaistenia,
- Členenie zaistenia.

V závere publikácie sú zaradené riešenia k cvičeniam v jednotlivých kapitolách (k doplnovačkám, ošesmerovkám a pod.)

Monografie sú svojím obsahom určené učiteľom a žiakom obchodných akadémií a iných stredných škôl, a to nie len na výučbu predmetu poisťovníctvo, ale aj na výučbu iných predmetov, v ktorých sa oblasť poisťovníctva nachádza.

Ďalšia odporúčaná literatúra:

1. BUCHOVÁ, J.: Zaistenie. Bratislava: Daniel Netri, 2004. ISBN 80-968904-7-6.
2. PASTORÁKOVÁ, E.: Solventnosť poisťovní. Bratislava: Daniel Netri, 2007. ISBN 978-80-969567-2-2
3. PASTORÁKOVÁ, E. - VESELOVSKÁ, S. - DRUGDOVÁ, B.: Vybrané problémy poistného a zaistného trhu. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2006. ISBN 978-80-225-2273-1

Ing. Jarmila Buchová, PhD., jarmila.buchova@zoznam.sk

doc. Ing. Erika Pastoráková, PhD., Katedra poisťovníctva, NHF EU v Bratislave, tel. 02/67 29 1518, e-mail: erika.pastorakova@euba.sk